

پیش بینی جمعیت ایران در ۶ سناریو/ آمار ۶۵ ساله چه می گوید

جمعیت کشور رو به سالمندی می رود و کارشناسان عنوان می کنند برای

جمعیت کشور رو به سالمندی می رود و کارشناسان عنوان می کنند برای عبور از چاه جمعیتی، فرصت زیادی نداریم. بنابراین، باید از سیاست های تشویقی افزایش جمعیت به بهترین شکل ممکن استفاده نمود.

به گزارش خبرنگار مهر، افزایش خانواده های تک فرزندی، تأخیر در ازدواج و...؛ از جمله چالش های پیش رو برای افزایش جمعیت کشور است. موضوعی که در یکی دو سال اخیر به شدت مورد توجه قرار گرفته و کارشناسان حوزه جمعیت بر این باورند که می بایست با تدبیر و روش های کآمد، مردم را برای فرزندآوری تشویق کرد.

در حال حاضر حدود ۱۰ میلیون نفر از جمعیت کشورمان را افراد سالمند تشکیل می دهند که پیش بینی می شود این جمعیت در سال های آینده چند برابر شده و از سوی دیگر، از جمعیت جوان جامعه کاسته خواهد شد.

کاهش جمعیت، بزرگ ترین تهدید برای جامعه ای است که می خواهد در مسیر توسعه و پیشرفت گام بردارد. بنابراین، لازم است در سیاست های جمعیتی، تغییراتی صورت بگیرد.

محمد جواد محمودی مشاور وزیر علوم تحقیقات و فناوری و رئیس کمیته مطالعات پایش سیاست های جمعیتی دبیرخانه شورای انقلاب فرهنگی با اشاره به ساختار و روند جمعیتی ایران و لزوم تجدید نظر در سیاست های جمعیتی اظهار کرد: این موضوع اهمیت ویژه ای دارد چرا که ما باید به سمت تجدید نظر در سیاست های جمعیتی می رفتیم و این در حالی است که در سال های گذشته شعار "زندگی بهتر با فرزند کمتر" داده می شد که در حال حاضر این سیاست ها را نخواهیم داشت و باید بسیار به سمت سیاست های افزایش فرزندآوری برویم.

وی با اشاره به جمعیت کشور براساس سرشماری سال ۱۳۳۵ گفت: براساس آمار، جمعیت در آن زمان حدود ۱۹ میلیون نفر اعلام شده بود و در اوایل انقلاب جمعیت کشور به حدود ۳۵ الی ۳۶ میلیون نفر رسید و این روند ادامه داشت تا جایی که آمار جمعیت کشور در سال ۱۳۸۵ به حدود ۷۰ میلیون نفر رسید.

محمودی اضافه کرد: هم اکنون جمعیت کشور به حدود ۸۵ میلیون نفر رسیده است. با مروری بر آمار جمعیتی کشور مشخص است که در زمان انقلاب بیشترین تولدها را در کشور داشته ایم در واقع در تاریخ ۱۳۵۷ بیش از ۲ میلیون تولد در آن سال ها ثبت شده است و در ادامه آمار و میزان تولدها بعد از انقلاب فرایند کاهشی پیدا می کند و این شرایط تا سال ۱۳۸۰ ادامه پیدا می کند به طوری که آمار ثبت شده در سال ۱۳۸۰ حدود یک میلیون و ۲۰۰ هزار نفر است.

مشاور وزیر علوم تحقیقات و فناوری خاطرنشان کرد: بعد از آن دوباره به تدریج شاهد افزایش تولدها بوده ایم به طوری که در سال ۸۵ یک میلیون و ۲۵۰ هزار تولد، سال ۱۳۹۵ این آمار به یک میلیون و ۵۰۰ هزار نفر می رسد.

وی در ارتباط با چرایی افزایش تولدها از سال ۱۳۸۰ در کشور تصریح کرد: این مسئله برمی گردد به زمان ازدواج متولدین سال ۱۳۶۰ و القاعده فرزندآوری آنها و با افزایش تولدها بعد از سال ۸۰ مواجه شدیم. که این آمار در سال ۱۳۹۴ به حداکثر خود به رقم یک میلیون ۵۷۰ هزار تولد می رسد و بعد از آن مجدداً شروع به کاهش می کند.

محمودی ادامه داد: البته این مسئله قابل پیش بینی بود و ما براساس منابع رسمی که در شورای انقلاب فرهنگی بررسی کردیم پیش بینی می شد که از سال ۱۳۹۵ به بعد تولدها رو به کاهش باشد و متأسفانه از سال ۱۳۹۴ تولدها کاهش پیدا کرده است و تا سال ۱۳۹۹ این فرایند کاهشی ادامه داشته است که این آمار به یک میلیون و ۱۱۴ هزار رسید. در واقع در بازه زمانی ۱۳۹۴ تا ۱۳۹۹، ۴۰۰ هزار تولد در کشور کمتر شده است.

رئیس کمیته مطالعات پایش سیاست های جمعیتی دبیرخانه شورای انقلاب فرهنگی با اشاره اینکه نرخ رشد جمعیت به تدریج کاهش پیدا کرده است، گفت: در سال ۹۸ برای اولین بار نرخ رشد جمعیت به زیر یک درصد و در سال ۱۴۰۰ نرخ رشد جمعیت حدود هفت دهم درصد بوده است. بنابراین نرخ رشد جمعیت به شدت کاهش پیدا کرده و به زیر یک درصد رسیده است.

وی ادامه داد: روند ۵۰ ساله ولادت ها به این شکل است که حداکثر تولد سال ۱۲۵۹ حدود دو میلیون و ۳۰۰ هزار تولد داشته ایم و این روند کاهش پیدا می کند تا سال ۱۳۸۰ و سپس تولدها افزایش پیدا می کند و در ادامه از سال ۱۳۹۴ دوباره روند کاهشی پیدا می کند.

محمودی با اشاره به کاهش تعداد تولدها گفت: به طور طبیعی با کاهش تعداد تولدها نرخ باروری هم کاهش پیدا می کند. تعداد فرزندان به ازای هر زن کاهش پیدا می کند. همچنین براساس بند (ج) قانون برنامه اول توسعه اقتصادی - اجتماعی کشور قرار بوده سیاستی را در پی بگیریم که نرخ باروری کاهش پیدا کند و در سال ۱۳۶۵ به ازای هر زن، شش و نیم تولد داشتیم که قرار بوده این آمار به چهار نوزاد در سال ۱۳۹۰ برسد. بنابراین دو هدف داشتیم (کاهش نرخ باروری در سال ۱۳۹۰ به چهار فرزند و کاهش نرخ رشد جمعیتی).

مشاور وزیر علوم تحقیقات و فناوری با بیان اینکه بحث سالخوردگی جمعیت مسئله مهمی است و اکثر کشورهای جهان درگیر آن هستند، ادامه داد: اتفاقی که افتاده بر اساس آمار موجود نرخ باروری بعد از برنامه اول، در سال ۷۱ به چهار فرزند رسیده و در

سال ۸۵ به ۱.۸ و در سال ۹۹ به حدود ۱.۶ رسیده و این در حالی است که خط قرمز جمعیتی نباید کمتر از ۲.۱ فرزند باشد و این همان نرخ جایگزینی است که اگر تداوم داشته باشد نرخ جمعیت را منفی هم خواهد کرد.

وی در مورد میزان ناخالص تجدید نسل گفت: اگر این شاخص کمتر از یک شود یعنی یک نفر هم جایگزین وجود ندارد که این شاخص در سال ۹۹، ۷۸ صدم درصد بوده است.

محمودی ادامه داد: طبق سناریوهای موجود بین المللی برآورد شده که در سال ۱۴۳۰ جمعیت ایران ۹۳ میلیون و ۶۰۰ هزار نفر شود و تا سال ۱۴۲۵ افزایش جمعیت را تجربه کرده و سپس هرم جمعیتی رو به کاهش برود چرا که نرخ باروری زیر خط جایگزین است.

رئیس کمیته مطالعات پایش سیاست های جمعیتی دبیرخانه شورای انقلاب فرهنگی با اشاره اینکه سه استان با بیشترین نرخ افزایش جمعیت روبرو هستند، اضافه کرد: در استان های سیستان و بلوچستان، خراسان جنوبی و خوزستان بالاترین نرخ مشاهده می شود که به ازای هر زن، دو فرزند است که البته این آمار مربوط به آخرین سرشماری سال ۹۵ بوده و اکنون در همین استان ها نیز باروری کم شده است.

وی با اشاره به اینکه استان های گیلان، البرز، مازندران، سمنان، تهران و مرکزی نیز کمترین نرخ باروری را داشته اند، گفت: استان تهران نیز در آخرین آمار سرشماری نرخ باروری ۱.۳ را داشته اما اکنون کمتر از یک شده است.

محمودی در ارتباط با میان سالی تصریح کرد: پیش بینی می شود در سال ۱۴۳۰ جمعیت ایران میان سالی سن ۴۵ سال را تجربه کند یعنی نصف جمعیت بالای ۴۵ سال و نسبت دیگر کمتر از ۴۵ سال شود و در این صورت ما با کشورهای سالخورده برابر می شویم.

مشاور وزیر علوم تحقیقات و فناوری گفت: سرعت رشد سالمندی در ایران چهار و نیم درصد است و این رقم بسیار بالا و خطر آفرین خواهد شد.